

Sprawozdanie opisowe Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A.

za okres 6-ciu miesięcy zakończonych
30 czerwca 2017 r.

SPIS TREŚCI

I. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA ORAZ UWARUNKOWANIA RYNKOWE	3
I.1. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY	3
I.2. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	4
II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM	5
II.1. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT GRUPY	5
II.2. BILANS - GŁÓWNE POZYCJE	7
II.3. GŁÓWNE WSKAŹNIKI KURSU AKCJI I RATING	10
II.4. GŁÓWNE CZYNNIKI MOGĄCE MIEĆ WPLYW NA PRZYSZŁĄ SYTUACJĘ BANKU	11
III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ	12
III.1. JAKOŚĆ I INNOWACJE	12
III.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA	13
III.3. BANKOWOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW	14
IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE BANKU MILLENNIUM.....	15
IV.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	15
IV.2. RYZYKO KREDYTOWE	18
IV.3. POZOSTAŁE RYZYKA	19
V. WAŻNE WYDARZENIA W OBSZARZE ŁADU KORPORACYJNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU.....	20
V.1. WALNEGO ZGROMADZENIE BANKU MILLENNIUM	20
V.2. ODPOWIEDZIALNY BIZNES I DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA	20
VI. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	21
VI.1. PREZENTACJA SYTUACJI MAJĄTKOWEJ I FINANSOWEJ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM..	21
VI.2. WYBÓR PODMIOTU UPRAWNIENEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	21

I. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA ORAZ UWARUNKOWANIA RYNKOWE

I.1. Główne osiągnięcia Grupy

Skonsolidowany zysk netto Grupy Banku Millennium osiągnął w pierwszej połowie 2017 roku 314 mln zł, czyli był niższy o 27% od rekordowego zysku 431 mln zł osiągniętego w 1-szej połowie 2016 roku, zwiększonego dzięki transakcji VISA Europe. Po korekcie wyniku o tę transakcję i inne zdarzenia nadzwyczajne (n.p. niesymetryczne obciążenie w 2017 roku składką na fundusz przymusowej restrukturyzacji BFG), zysk netto w 1 połowie 2017 był wyższy o 35% w stosunku do porównywalnego, skorygowanego wyniku w zeszłym roku.

Dobre wyniki biznesowe i wzrost przychodów z działalności podstawowej były głównymi czynnikami poprawy dochodowości, dzięki której poprawiły się główne wskaźniki: rentowność kapitału (ROE) do 8,9% a Kosztów do dochodów do 46.3% za 1-szą połowę 2017 roku.

Bank Millennium utrzymuje wysoką jakość aktywów, płynność i wskaźniki kapitałowe.

Główne dane biznesowe i finansowe za 1 poł. 2017 roku przedstawiają się następująco:

Dalsza poprawa dochodowości i efektywności kosztowej

- Zysk netto w 2 kw. 2017 na poziomie 173,6 mln zł (+24% kw/kw).
- Zysk za 1 poł. 2017 osiągnął 314,1 mln zł i był wzrost o 35% rocznie, po skorygowaniu o zdarzenia nadzwyczajne
- Wskaźnik ROE w 2 kw. prawie dwucyfrowy: 9,6%
- Wskaźnik Koszty/Dochody w 2 kw. poprawił się ponownie do 46%

Dochód podstawowy głównym źródłem poprawy

- Dochód podstawowy wzrósł o 13,5% rok do roku
- Dochód odsetkowy netto wzrósł o 11,3% rok do roku
- Dochód prowizyjny netto wzrósł mocno o 19,9% rok do roku

Wysoka jakość aktywów i płynność utrzymana

- Wskaźnik kredytów zagrożonych na poziomie 4,54%
- Koszty ryzyka na poziomie 52 p.b. narastająco od początku roku
- Wysoka płynność utrzymana: kredyty do depozytów na niskim poziomie 82,4%

Wysokie wskaźniki kapitałowe

- Skonsolidowany Łączny Współczynnik Kapitałowy jak również podstawowy CET1 są na poziomie 18.0% (bez włączenia zysku za 1 połowę)
- Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) w 2-giej połowie roku wzrośnie z powodu decyzji KNF/ECB dotyczącej zmian w modelu IRB i zniesieniu ograniczenia nadzorczego (szacowany wpływ to 2.9 pkt.proc.). Kolejne zmiany minimalnych wskaźników kapitałowych mogą wystąpić w 4-tym kw. w następstwie wniosków z przeglądu BION.

Bankowość detaliczna

- 10% roczny wzrost funduszy klientów detalicznych
- 28% roczny wzrost salda rachunków bieżących i oszczędnościowych
- Sprzedaż złotych kredytów hipotecznych w kwocie 628 mln zł w 2 kw.
- Sprzedaż pożyczek gotówkowych w kwocie 572 mln zł w 2 kw.

Bankowość przedsiębiorstw

- Kontynuacja wzrostu kredytów dla firm: +2,4% kw./kw., po silnym 1 kwartale
- Rekordowa sprzedaż faktoringu: 4,2 mld zł w 2 kw.
- Odbudowa depozytów firmowych i kontynuacja wzrostu rachunków bieżących (7,5% rok/rok)

Innowacje/Jakość

- Ponad 36 tysięcy użytkowników Profil Zaufany
- "Najlepszy Bank w CSR w Centralnej i Wschodniej Europie" nagroda magazynu Euromoney
- Potencjał Innowacyjności Regionów - Millennium Index 2017 jako wkład w debatę o innowacyjności

I.2. Sytuacja makroekonomiczna

W 1Q 2017 nastąpiła wyraźna poprawa koniunktury w polskiej gospodarce. Produkt Krajowy Brutto w pierwszych trzech miesiącach tego roku wzrósł, w ujęciu realnym, o 4,0% po wzroście o 2,5% w 4Q 2016r., wyraźnie więcej niż oczekiwano na początku roku. Głównym motorem wzrostu była konsumpcja prywatna, wspierana przez rosnące dochody gospodarstw domowych, także w wyniku wypłaty świadczeń socjalnych, korzystne warunki na rynku pracy i optymistyczne nastroje gospodarstw domowych. Wyhamował także w 1Q 2017 spadek inwestycji w środki trwałe, po ich gwałtownym załamaniu w 2016r. Poprawie aktywności inwestycyjnej sprzyjało większe wykorzystanie środków unijnych, co przełożyło się na wzrost inwestycji infrastrukturalnych. Bank ocenia, że dane makroekonomiczne nie wykazują oznak narastania nierównowag makroekonomicznych.

Dane o produkcji przemysłowej, budowlano-montażowej oraz sprzedaży detalicznej potwierdziły utrzymanie się dobrej koniunktury w gospodarce także w 2Q, kiedy wzrost gospodarczy według szacunków Banku wyniósł 3,9% r/r. Konsumpcja prywatna pozostała głównym motorem gospodarki, czemu towarzyszył wzrost inwestycji, wspierany przez wyższą absorpcję środków europejskich, wysokie wykorzystanie mocy wytwórczych i rosnący popyt.

W I półroczu 2017 r. utrzymała się dobra sytuacja na rynku pracy. Stopa bezrobocia rejestrowanego spadła do rekordowo niskiego poziomu i w czerwcu 2017 roku wyniosła 7,2%. Stopa bezrobocia oparta o ankietowe badanie rynku pracy (BAEL) również osiągnęła nowe minimum na poziomie 5,4% w pierwszym kwartale 2017r. Spadająca liczba bezrobotnych, przy utrzymującym się popycie na pracę, rodzi problemy ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Może się to przełożyć na wzrost presji płacowej. Wzrost płac przyspiesza, choć pozostaje umiarkowany: przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło nominalnie o 5,4% r/r w maju 2017 r.

Po przyspieszeniu na początku tego roku, inflacja wyhamowała nieznacznie w drugim kwartale i w czerwcu wyniosła 1,5% r/r wobec 2,0% r/r w marcu. Niższa inflacja była konsekwencją spadających cen surowców energetycznych, w szczególności paliw. Inflacja bazowa, eliminująca wpływ wahań cen żywności i energii, stopniowo rośnie, choć wciąż znajduje się wyraźnie poniżej celu banku centralnego. Z tego też powodu RPP utrzymała luźne nastawienie w polityce pieniężnej, pomimo przyspieszenia wzrostu gospodarczego. Stopa referencyjna jest rekordowo niska i obecnie wynosi 1,50%. W ocenie Banku oficjalne stopy NBP pozostaną na obecnych poziomach w najbliższej przyszłości.

Wskaźniki wyprzedzające sugerują utrzymanie dobrej koniunktury w gospodarce. PMI w przetwórstwie przemysłowym na poziomie 53,1 pkt. w czerwcu oznacza poprawę kondycji polskiego sektora przemysłowego. Nastroje konsumenckie są obecnie najlepsze w historii. Bank ocenia, że w 2017r. wzrost gospodarczy może przyspieszyć do 3,8%. Struktura wzrostu może się poprawić, gdyż spodziewana jest odbudowa inwestycji publicznych. Konsumpcja pozostanie głównym motorem wzrostu.

W pierwszym półroczu 2017 roku widoczne było wyhamowanie wzrostu depozytów w sektorze bankowym, które w maju były o 5,6% wyższe niż przed rokiem wobec wzrostu o 8,9% r/r w grudniu roku ubiegłego. Dynamika depozytów gospodarstw domowych wyhamowała do 6,5% r/r z 9,4% w grudniu (z nominalnym spadkiem w maju o 4,1 mld zł), co może odzwierciedlać rosnącą konsumpcję, a także spadające oprocentowanie depozytów bankowych. Wzrost depozytów korporacji wyhamował w maju do 3,8% r/r z 7,9% r/r w grudniu, co może wiązać się z odbudową aktywności inwestycyjnej.

Kredyt ogółem był w maju o 4,8% wyższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Kredyt dla gospodarstw domowych nieznacznie wyhamował i w maju jego dynamika wyniosła 3,4% r/r. Dynamika kredytu korporacyjnego poprawiła się i w maju wyniosła 7,0% r/r wobec 3,7% r/r w grudniu, co może oznaczać nadejście oczekiwanego wzrostu popytu przedsiębiorstw na finansowanie zewnętrzne.

II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM

II.1. Rachunek zysków i strat Grupy

Przychody operacyjne (mln PLN)	1 poł. 2017 r.	1 poł. 2016 r.	Zmiana 2017/2016
Wynik z tytułu odsetek *	841,1	756,0	11,3%
Wynik z tytułu prowizji	328,6	274,1	19,9%
Przychody z działalności podstawowej**	1 169,7	1 030,1	13,5%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe ***	41,6	289,9	-85,6%
z czego przychody i obciążenia jednorazowe	(23,2)	231,5	-
Przychody operacyjne ogółem	1 211,3	1 320,0	-8,2%
Przychody operacyjne ogółem bez obciążeń jednorazowych	1 234,5	1 088,5	13,4%

(*) Dane pro-forma: Wynik z tytułu odsetek obejmuje marże na wszystkich instrumentach pochodnych. Od 1 stycznia 2006 roku Bank zaczął stosować zasady rachunkowości zabezpieczeń. Od tego dnia marża na tych transakcjach jest odzwierciedlona w wyniku z tytułu odsetek. Niemniej jednak, ponieważ stosowana rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje wszystkich portfeli denominowanych w walutach obcych, Bank przedstawia dane pro-forma uwzględniające marże na wszystkich instrumentach pochodnych w pozycji Wynik z tytułu odsetek, natomiast w ujęciu księgowym część tej marży (26,8 mln PLN w 1 poł. 2017 r. oraz 22,3 mln PLN w 1 poł. 2016 r.) zaprezentowano w pozycji Pozostałe przychody pozaodsetkowe. W opinii Banku takie podejście umożliwia pełniejsze zrozumienie rzeczywistej dynamiki tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) Suma pozycji Wynik z tytułu odsetek i Wynik z tytułu prowizji.

(***) W tym wynik z pozycji wymiany, wynik na operacjach finansowych oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne netto.

Wynik z tytułu odsetek (pro-forma) za pierwszą połowę 2017 r. wyniósł 841,1 mln PLN, co oznacza wzrost o 11,3% w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Ten znaczny wzrost był skutkiem zarówno poprawy marży odsetkowej netto, jak i wzrostu kredytów (zwłaszcza kredytów konsumpcyjnych i dla przedsiębiorstw) oraz depozytów. Szczególnie dodatni wkład do marży odsetkowej netto wniosła redukcja kosztu depozytów (do 1,08% w 2 kw. 2017). Rentowność kredytów także poprawiła się w 2 kw. 2017 o 6 p.b. kwartalnie do poziomu 4,09%. W konsekwencji, całkowita marża odsetkowa netto (w stosunku do średnich aktywów odsetkowych) w pierwszej połowie 2017 r. poprawiła się wyraźnie do 2,51% z poziomu 2,36% w pierwszej połowie 2016 r.

W 2 kw. 2017 r. wynik z tytułu odsetek wzrósł o 4,6% w stosunku do 1 kw. 2017 r. wykazując silny kwartalny trend wzrostowy.

Wynik z tytułu prowizji w pierwszej połowie 2017 r. wyniósł 328,6 mln PLN, co oznacza silny wzrost o 19,9% w skali roku. Głównym motorem tego wzrostu były prowizje związane z produktami ubezpieczeniowymi i inwestycyjnymi, jednakże prowizje transakcyjne i kredytowe również w sposób widoczny wzrosły.

Przychody z działalności podstawowej, definiowane jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnęły kwotę 1.170 mln PLN za pierwszą połowę 2017 r., co oznacza istotny wzrost w wysokości 13,5% rocznie.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, które obejmują wynik z pozycji wymiany, wynik na operacjach finansowych oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne netto, wyniosły 41,6 mln PLN w pierwszej połowie 2017 r. i wyraźnie się obniżyły o 248,2 mln PLN z uwagi na jednorazowe przychody i obciążenia, które miały ogólnie dodatni wpływ w pierwszej połowie 2016 roku oraz ujemny wpływ w pierwszej połowie 2017 r. Pozycje jednorazowe (przed opodatkowaniem) w pierwszej połowie 2016 r. obejmowały głównie przychody z transakcji dotyczących akcji Visa Europe w wysokości 283 mln PLN, a także inne obciążenia jednorazowe w wys. 51,5 mln PLN zaksięgowane w drugim kwartale roku. W pierwszej połowie 2017 r. Bank zapłacił pełną kwotę rocznych składek na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w kwocie 46,4 mln PLN, która była prezentowana jako pozostały koszt operacyjny. Ponieważ połowa tej płatności

odnosi się do drugiej połowy 2017 r., może ona być traktowana jako koszt nadzwyczajny, dla celów porównywalności.

Przychody operacyjne ogółem Grupy osiągnęły 1.211,3 mln PLN w pierwszej połowie 2017 r. i obniżyły się o 8,2% r/r. Gdyby pominąć wyżej wspomniane jednorazowe przychody i opłaty, wówczas przychody operacyjne ogółem za pierwszą połowę 2017 r. osiągnęłyby znaczny wzrost roczny w wysokości 13,4%.

Koszty ogółem w pierwszej połowie 2017 r. wyniosły 561,2 mln PLN, co oznacza nieduży wzrost o 1,5% w porównaniu z pierwszą połową 2016 r. Niewielki wzrost kosztów osobowych został w znacznym stopniu zrównoważony niższymi pozostałymi kosztami administracyjnymi.

Koszty operacyjne (mln PLN)	1 poł. 2017 r.	1 poł. 2016 r.	Zmiana 2017/2016
Koszty osobowe	(295,0)	(277,9)	6,1%
Pozostałe koszty admin.*	(266,3)	(274,9)	-3,1%
Razem koszty operacyjne	(561,2)	(552,8)	1,5%
Wsk. koszty/dochody	46,3%	41,9%	4,5 pp
Wsk. koszty/dochody **	45,5%	50,8%	-5,3 pp

(*) w tym amortyzacja

(**) bez transakcji VISA i pozostałych pozycji jednorazowych

Koszty osobowe w pierwszej połowie 2017 r. wzrosły o 6,1% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w wyniku wzrostu średniego wynagrodzenia i premii. Zatrudnienie ogółem Grupy zmniejszyło się o 32 pracowników w porównaniu ze stanem na koniec czerwca 2016 r. do poziomu 5.865 osób (w etatach).

Strukturę zatrudnienia w Grupie Banku Millennium przedstawia poniższa tabela:

Struktura zatrudnienia (w etatach)	30.06.2017 r.	30.06.2016 r.	Zmiana 2017/2016
Bank Millennium S.A.	5 517	5 554	-0,7%
Podmioty zależne	348	343	1,5%
Grupa Banku Millennium ogółem	5 865	5 897	-0,5%

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) w pierwszej połowie 2017 r. wyniosły 266,3 mln PLN i zmniejszyły się o 3,1% r/r (tj. o 8,6 mln PLN). Za spadek odpowiedzialne były głównie niższe koszty wynajmu. Łączna ilość oddziałów Banku spadła w ciągu ostatnich 12 miesięcy z 392 do 360.

Wskaźnik koszty/dochody za pierwszą połowę 2017 r. osiągnął poziom 46,3%. Bez uwzględniania jednorazowych przychodów i obciążeń wskaźnik ten byłby jeszcze niższy, tzn. 45,5% i znacznie niższy (o 5,3 pkt. proc.) w porównaniu z pierwszą połową 2016 roku.

Łączne odpisy z tytułu utraty wartości netto utworzone przez Grupę w pierwszej połowie 2017 r. wyniosły 122,7 mln PLN i były o 15,7% wyższe niż odpisy utworzone w 1 połowie 2016 r. Wyraźnie wzrosły o 32,6 mln PLN r/r odpisy w segmencie korporacyjnym, co częściowo zrównoważył spadek odpisów w segmencie detalicznym (o 15,9 mln PLN r/r). Taka zmienność odpisów z tytułu utraty wartości w segmencie korporacyjnym wynikała z bardzo niskiego poziomu odpisów wykazanych w pierwszej połowie 2016 r. (jedynie 10,5 mln PLN), na co miały wpływ sprzedaż kredytów zagrożonych oraz nadprzeciętne efekty działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych.

Relatywny koszt ryzyka (tj. utworzone odpisy netto do średnich kredytów netto) w pierwszej połowie 2017 r. osiągnął poziom 52 p.b. (tj. o 7 p.b. więcej niż w pierwszej połowie 2016 r.). Mieści się to w ramach oczekiwanego przedziału za cały rok 2017.

Zysk przed opodatkowaniem w pierwszej połowie 2017 r. wyniósł 433,7 mln PLN i zmniejszył się o 25,3% w porównaniu z poziomem analogicznego okresu poprzedniego roku, głównie z uwagi na optacenie w całości rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego BFG w pierwszej połowie 2017 r. oraz zysk z transakcji Visa w pierwszej połowie 2016 roku. Zysk netto za pierwszą połowę 2017 r. wyniósł 314,1 mln PLN i był o 27,1% niższy niż rok temu. Gdyby pominąć wyżej wspomniane jednorazowe przychody i obciążenia, zysk netto Grupy wzrósłby o 34,6% r/r.

Zysk przed opodatkowaniem i netto (mln PLN)	1 poł. 2017 r.	1 poł. 2016 r.	Zmiana 2017/2016
Przychody operacyjne	1 211,3	1 320,0	-8,2%
Koszty operacyjne *	(561,2)	(552,8)	1,5%
Odpisy na utratę wartości	(122,7)	(106,1)	15,7%
Podatek bankowy	(93,7)	(80,5)	16,3%
Wynik przed opodatkowaniem**	433,7	580,6	-25,3%
Podatek dochodowy	(119,6)	(149,7)	-20,1%
Wynik netto	314,1	430,9	-27,1%
Wynik netto (bez pozycji jednorazowych)	337,3	250,7	34,6%

(*) bez odpisów na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych

(**) obejmuje udział w zysku podmiotów stowarzyszonych

II.2. Bilans - główne pozycje

Aktywa razem Grupy na dzień 30 czerwca 2017 r. wyniosły łącznie 69.489 mln PLN i były o 4,2% wyższe w porównaniu z końcem czerwca 2016 r. Strukturę aktywów Grupy oraz zmiany ich poszczególnych pozycji składowych przedstawia poniższa tabela:

AKTYWA (mln PLN)	30.06.2017 r.		30.06.2016 r.		Zmiana (%)
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	
Kasa, środki w banku centralnym	2 171,6	3,1%	2 937,4	4,4%	-26,1%
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	517,6	0,7%	2 298,6	3,4%	-77,5%
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	47 316,3	68,1%	46 964,6	70,4%	0,7%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	65,1	0,1%	46,9	0,1%	39,1%
Papiery dłużne	17 834,0	25,7%	13 235,5	19,8%	34,7%
Instrumenty pochodne (zabezpieczające i do obrotu)	590,3	0,8%	313,3	0,5%	88,5%
Akcje, udziały i inne instrumenty finansowe *	45,6	0,1%	41,1	0,1%	10,7%
Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe **	232,4	0,3%	209,0	0,3%	11,2%
Pozostałe aktywa	716,0	1,0%	649,5	1,0%	10,2%
Aktywa razem	69 488,8	100,0%	66 695,7	100,0%	4,2%

(*) w tym inwestycje w jednostki podporządkowane

(**) bez aktywów trwałych do zbycia

Wyższy poziom aktywów wynikał głównie ze wzrostu papierów dłużnych o 4.599 mln PLN (tj. o 34,7%), w tym głównie papierów dłużnych wyemitowanych przez Skarb Państwa oraz Narodowy Bank Polski i, w mniejszym stopniu, ze wzrostu kredytów udzielonych Klientom o 352 mln PLN (czyli o 0,7%).

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom zajmują dominującą pozycję w strukturze aktywów Grupy (68,1% na 30 czerwca 2017). Łączna wartość kredytów wyniosła 47.316 mln PLN (w ujęciu netto) na koniec czerwca 2017 r. i wzrosła o 0,7% w skali roku. Wzrost bez uwzględnienia walutowych kredytów hipotecznych wyniósł 8,6% r/r.

Wartość kredytów dla klientów indywidualnych na koniec czerwca 2017 r. wyniosła 32.491 mln PLN i obniżyła się o 2,7% r/r. Spadek ten wynikał z niższej wartości kredytów hipotecznych w walutach obcych (o ponad 11% r/r), natomiast złotowe kredyty hipoteczne wzrosły dynamicznie o ponad 8% r/r w wyniku znacznie wyższych uruchomień nowych kredytów hipotecznych w pierwszej połowie 2017 r. (1.055 mln PLN, wzrost o 119% r/r).

Niehipoteczne kredyty detaliczne (pożyczki gotówkowe, karty kredytowe, kredyty w rachunku itp.) wyraźnie wzrosły o 7,5%, tj. o 416 mln PLN r/r. Na koniec czerwca 2017 r. saldo niehipotecznych kredytów detalicznych wyniosło 6,0 mld PLN. Wzrost ten wynikał głównie z wysokiej wartości nowej sprzedaży pożyczek gotówkowych, która wyniosła 1.130 mln PLN w pierwszej połowie 2017 r.

Kredyty dla przedsiębiorstw (w tym leasing) wyniosły 14.825 mln PLN na koniec czerwca 2017 r., rosnąc dynamicznie o 9,3% w skali roku, po kolejnym kwartale wyraźnego wzrostu. Ten silny wzrost można było zaobserwować zarówno w należnościach leasingowych (+8,3% r/r), jak i pozostałych kredytach (+9,8% r/r). Wartość portfela leasingowego przekroczyła 5,3 mld PLN na koniec czerwca 2017 r. Również i portfel należności faktoringowych utrzymał silny wzrost o około 16% rocznie.

Strukturę i roczną dynamikę kredytów i pożyczek udzielonych Klientom Grupy, przedstawia poniższa tabela:

Kredyty i pożyczki dla Klientów (mln PLN)	30.06.2017 r.	30.06.2016 r.	Zmiana (wart.)	Zmiana (%)
Kredyty dla klientów indywidualnych	32 490,9	33 398,0	-907,1	-2,7%
- kredyty hipoteczne złotowe	10 065,5	9 287,1	778,4	8,4%
- kredyty hipoteczne walutowe	16 425,1	18 526,9	-2 101,8	-11,3%
- kredyty konsumpcyjne	6 000,2	5 584,0	416,3	7,5%
Kredyty dla przedsiębiorstw	14 825,5	13 566,6	1 258,8	9,3%
- leasing	5 328,0	4 920,0	408,0	8,3%
- pozostałe dla przedsiębiorstw i faktoring	9 497,5	8 646,6	850,9	9,8%
Kredyty i pożyczki dla Klientów netto	47 316,3	46 964,6	351,7	0,7%
Kredyty i pożyczki dla Klientów netto bez walutowych kredytów hipotecznych	32 227,9	29 749,8	2 453,4	8,6%
Odpisy na utratę wartości	1 453,0	1 419,8	33,3	2,3%
Kredyty i pożyczki dla Klientów brutto	48 769,4	48 384,4	385,0	0,8%

Dłużne papiery wartościowe

Wartość dłużnych papierów wartościowych wyniosła 17.834 mln PLN na koniec czerwca 2017 r. wzrastając znacznie o 4,6 mld PLN (tj. o 34,7%) w porównaniu z saldem na dzień 30 czerwca 2016 r. Znaczną część papierów dłużnych (tj. 99,3%) stanowiły obligacje i bony, wyemitowane przez Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski. Udział dłużnych papierów wartościowych w aktywach ogółem Grupy wzrósł do 25,7% z poziomu 19,8% odnotowanego na koniec czerwca 2016 r.

Kredyty i pożyczki udzielone bankom

Kredyty i pożyczki udzielone bankom (w tym lokaty międzybankowe) wyniosły 518 mln PLN na koniec czerwca 2017 r., co oznacza wyraźny spadek o 77,5% r/r z powodu niższej wartości depozytów zabezpieczających złożonych u banków-kontrahentów w związku z zawartymi pochodnymi transakcjami zabezpieczającymi. Wynikało to głównie z aktywnego zarządzania portfelem swapów walutowych, innej struktury instrumentów zabezpieczających oraz zmienionych warunków odnawianych kontraktów zabezpieczających.

Wartość i strukturę pasywów Grupy oraz zmiany ich elementów składowych przedstawia poniższa tabela:

PASywa (mln PLN)	30.06.2017 r.		30.06.2016 r.		Zmiana (%)
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	
Zobowiązania wobec banków	1 404,4	2,3%	1 538,2	2,6%	-8,7%
Zobowiązania wobec klientów	56 988,0	91,7%	53 360,2	89,0%	6,8%
Zobowiązania z tyt. sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0%	0,0	0,0%	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez RZiS oraz instrumenty pochodne zabezpieczające	802,7	1,3%	1 934,1	3,2%	-58,5%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wart.	1 158,4	1,9%	1 358,1	2,3%	-14,7%
Rezerwy	46,3	0,1%	54,0	0,1%	-14,2%
Zobowiązania podporządkowane	634,3	1,0%	664,2	1,1%	-4,5%
Pozostałe zobowiązania*	1 115,0	1,8%	1 064,2	1,8%	4,8%
Zobowiązania razem	62 149,1	100,0%	59 973,0	100,0%	3,6%
Razem kapitał	7 339,8		6 722,7		9,2%
Razem pasywa	69 488,8		66 695,7		4,2%

(*) w tym zobowiązania podatkowe

Na koniec 30 czerwca 2017 r. zobowiązania stanowiły 89,4%, a kapitały własne Grupy stanowiły 10,6% pasywów ogółem. Zobowiązania Grupy stanowiły na ten dzień 62.149 mln PLN i wzrosły o 3,6% w porównaniu z wartością na dzień 30 czerwca 2016 r. Wzrost ten wynikał głównie ze wzrostu depozytów Klientów: o 6,8% r/r.

Depozyty Klientów

Na dzień 30 czerwca 2017 r. depozyty Klientów osiągnęły poziom 56.988 mln PLN i stanowiły zdecydowanie główną pozycję zobowiązań Grupy obejmującą 91,7% zobowiązań ogółem Grupy. Depozyty odnotowały zdecydowany wzrost o 3.628 mln PLN, tzn. o 6,8% w porównaniu z saldem na dzień 30 czerwca 2016 r.

Na dzień 30 czerwca 2017 r. depozyty Klientów indywidualnych wyniosły 40.414 mln PLN i stanowiły 70,9% łącznego salda depozytów Klientów. Ta grupa depozytów wzrosła znacząco o 2.868 mln PLN, tj. o 7,6% r/r wsparta rosnącą liczbą rachunków bieżących i Klientów. Głównym czynnikiem tego wzrostu były środki na rachunkach bieżących i oszczędnościowych (o 28,4% r/r), stanowiące 62% depozytów ogółem klientów indywidualnych. Jeśli dodać nie-depozytowe produkty inwestycyjne (n.p. własne fundusze inwestycyjne oraz fundusze inwestycyjne i produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne innych firm), łączne środki klientów indywidualnych zgromadzone przez Grupę na dzień 30 czerwca 2017 r. osiągnęły poziom 48.592 mln PLN i wzrosły o 9,6% rocznie.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego wyniosły 16.574 mln PLN i wzrosły o 4,8% r/r, głównie w wyniku rosnących sald rachunków bieżących (o 7,5% r/r).

Tabela poniższa prezentuje zmiany w depozytach klientów:

Depozyty klientów (mln PLN)	30.06.2017 r.	30.06.2016 r.	Zmiana (wart.)	Zmiana (%)
Depozyty klientów indywidualnych	40 414,3	37 546,0	2 868,4	7,6%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	16 573,6	15 814,2	759,4	4,8%
Depozyty ogółem	56 988,0	53 360,2	3 627,8	6,8%

Wyemitowane papiery dłużne

Papiery dłużne wyemitowane przez Grupę na dzień 30 czerwca 2017 r. wyniosły 1.158 mln PLN, co oznacza spadek o 200 mln PLN (czyli o 14,7%) w porównaniu z saldem na dzień 30 czerwca 2016 r. Na koniec czerwca 2017 r. wartość bankowych papierów dłużnych wyemitowanych przez Bank w posiadaniu klientów indywidualnych jako produktów oszczędnościowych wyniosła 429 mln PLN, natomiast wartość obligacji w posiadaniu inwestorów instytucjonalnych wyniosła 729 mln PLN. Głównym powodem spadku zobowiązań z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w porównaniu ze stanem na koniec czerwca 2016 roku było niższe saldo obligacji dla inwestorów instytucjonalnych. Papiery dłużne zostały wyemitowane przez Grupę w celu pozyskania funduszy przeznaczonych do finansowania ogólnej działalności Grupy i w celu wzmocnienia finansowania średnioterminowego Banku.

Dług podporządkowany

Wartość długu podporządkowanego wyniosła 634 mln PLN na dzień 30 czerwca 2017 r. i obniżyła się o 4,5% r/r z powodu zmian kursowych. Pozycja ta obejmuje wyłącznie zobowiązania z tytułu dziesięcioletnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln euro, wyemitowanych przez Bank w grudniu 2007 r.

Kapitał własny

Na dzień 30 czerwca 2017 r. kapitał własny Grupy wyniósł 7.340 mln PLN i wzrósł o 617 mln PLN, tj. 9,2% w ujęciu rocznym. Głównym powodem tego wzrostu kapitału był zysk netto wypracowany w drugiej połowie 2016 r. oraz pierwszej połowie 2017 r., bez wypłaty dywidendy, zgodnie z decyzją WZA Banku z dnia 31 marca 2017 r. Wpływ zmian w kapitale z aktualizacji wyceny na ten wzrost był dodatni (33 mln PLN).

Informacja o poziomie adekwatności kapitałowej jest prezentowana w Rozdziale IV.1 niniejszego dokumentu.

II.3. Główne wskaźniki kursu akcji i rating

W analizowanym okresie 6 miesięcy kończącym się 30 czerwca 2017 roku akcje Banku Millennium wzrosły silnie o 43,5%, główny indeks polskiego rynku WIG wzrósł o 17,9% a WIG Banki o 15,9%. W tym samym czasie średni dzienny obrót akcjami Banku Millennium wzrosł o 4,6%.

W horyzoncie rocznym akcje Banku Millennium również odnotowały silny wzrost 59,2% a średnie dzienne obroty akcjami spadły nieznacznie o 2,6%. W tym samym czasie WIG wzrósł o 36,4% a WIG Banki o 27,7%.

Wskaźniki rynkowe	30.06.2017	30.12.2016*	Zmiana (%) w 1 poł. 2017	30.06.2016	Zmiana (%) w skali roku
Liczba akcji Banku (w tys.)	1 213 117	1 213 117	0,00%	1 213 117	0,00%
Średni obrót dzienny (tys zł)	5 683	5 434**	4,60%	5 836	-2,6%
Cena akcji Banku (zł)	7,45	5,19	43,5%	4,68	59,2%
Kapitalizacja rynku (mln zł)	9 038	6 296	43,5%	5 677	59,2%
WIG - indeks główny	61 018	51 754	17,9%	44 749	36,4%
WIG Banki	7 262	6 263	15,9%	5 687	27,7%
WIG30	2 664	2 243	18,7%	1 956	36,2%
mWIG 40	4 907	4 216	16,4%	3 393	44,6%

(*) ostatni dzień notowań w 2016 r.

(**) obroty w 2 połowie 2016 roku

W 1 połowie 2017 roku nie zmieniono żadnego z dwóch podstawowych ratingów nadanych Bankowi Millennium.

Rating	FITCH	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy (IDR)	BBB- (perspektywa stabilna)	Ba1 (perspektywa stabilna)
Krajowy długoterminowy rating IDR	A-(pol) (perspektywa stabilna)	-
Krótkoterminowy rating depozytowy	F-3	NP.
Rating indywidualny (Viability / BCA standalone*)	bbb-	ba3
Ocena ryzyka kontrahenta (CR)		Baa3/Prime-3
Rating wsparcia	4	

(*) *Baseline Credit Assessment (BCA) - wskaźnik samodzielnej sily wewnętrznej emitenta (Moody's) (bez przydzielenia perspektywy).*

II.4. Główne czynniki mogące mieć wpływ na przyszłą sytuację Banku

W nadchodzących kwartałach działalność sektora bankowego, w tym Banku Millennium, może znaleźć się pod wpływem następujących czynników zewnętrznych:

- W dniu 2 sierpnia 2016 trafił do Sejmu prezydencki projekt ustawy pomocy walutowym kredytobiorcom hipotecznym. Zgodnie z tym projektem, ustawą mają być objęte umowy kredytów walutowych (wszystkie waluty) zawarte od 1 lipca 2000 roku do 26 sierpnia 2011 roku (wejście w życie tzw. „ustawy antyspreadowej”). Niniejszy projekt ustawy dotyczy zwrotu części spreadów walutowych stosowanych przez banki. Łącznie z opisanym powyżej prezydenckim projektem, w chwili obecnej w Sejmie złożone zostały trzy projekty ustaw, a zgodnie z najnowszymi informacjami, przygotowany został kolejny projekt legislacyjny regulujący dobrowolną restrukturyzację walutowych kredytów hipotecznych z częściową redukcją kapitału, przeznaczony dla kredytobiorców znajdujących się w najłagodniejszej sytuacji finansowej. W konsekwencji nie jest możliwe oszacowanie wpływu przedmiotowej regulacji na sektor bankowy. Jednakże, o ile deklarowane obecnie inicjatywy zostaną wdrożone i staną się obowiązkowe do wykonania przez banki, mogłyby znacznie obniżyć rentowność Banku oraz jego pozycję kapitałową.
- 13 stycznia 2017 roku Komitet Stabilności Finansowej (KSF) w Polsce wydał zbiór rekomendacji dotyczących restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych (hipotecznych) w walutach obcych. Proponowane rozwiązania nadzorcze, mające na celu sprzyjanie podejmowaniu przez banki oraz kredytobiorców decyzji o restrukturyzacji, obejmują między innymi: podwyższenie wagi ryzyka dla walutowych ekspozycji hipotecznych, podwyższenie minimalnej wartości parametru LGD dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, umożliwienie wykorzystania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców na dobrowolną restrukturyzację kredytów, aktualizację Metodyki Badania i Oceny Nadzorczej (BION) o zasady pozwalające przypisać odpowiedni poziom narzutu kapitałowego kolejnym czynnikom ryzyka związanym z walutowymi kredytami mieszkaniowymi (ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe i ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców) oraz uzupełnienie obecnie stosowanych w ramach filara 2 dodatkowych buforów kapitałowych o te czynniki ryzyka. KSF wskazał również, że KNF powinien wydać rekomendację dotyczącą dobrych praktyk przy restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych. W czerwcu 2017 KSF podsumował stan przygotowań tych rekomendacji wskazując, że większość z nich powinna być wdrożona pod koniec bieżącego lub na początku 2018 roku. Na podstawie dostępnych informacji nie jest możliwa analiza wpływu tych rekomendacji, jednak wdrożenie części lub wszystkich rekomendacji może mieć wpływ na wyniki i współczynniki kapitałowe banków, w tym Banku Millennium, chociaż jest możliwe, że zachodzą będą pewne efekty równoważące.

- Oczekiwane ożywienie inwestycji przedsiębiorstw, wspierane przez zwiększoną absorpcję funduszy unijnych, może zwiększyć dynamikę kredytów inwestycyjnych dla przedsiębiorstw.
- Przedłużający się okres ujemnych realnych stop procentowych może spowodować odpływ depozytów z sektora bankowego, w szczególności depozytów gospodarstw domowych.
- Dobra sytuacja na rynku pracy oraz rosnące dochody gospodarstw domowych, częściowo ze względu na program Rodzina 500+, powinny wesprzeć popyt na kredyt konsumencki oraz jakość portfela kredytowego.

III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ

III.1. Jakość i innowacje

Strategia Banku na lata 2015-2017 obejmuje digitalizację i intensywne wykorzystanie kanałów internetowego i mobilnego w oferowaniu klientom produktów i usług, a z drugiej strony cyfrową analizę zachowań klientów. Przykładem zastosowania tego podejścia jest program rekomendacyjny „Lubię to polecam”, który Bank Millennium, jako pierwszy bank w Polsce, udostępnił klientom zarówno w systemie bankowości internetowej jak i aplikacji mobilnej. W obu kanałach istnieje możliwość rejestracji, polecenia, sprawdzania wyników, wyboru nagród itd. Celem programu „Lubię to polecam” jest przyspieszenie akwizycji nowych klientów i realizacja głównego celu strategicznego Banku. W ciągu trzech miesięcy od startu w programie zarejestrowało się ponad 72 tys. klientów.

Bank Millennium nieustannie pracuje nad rozwojem kanałów elektronicznych i wzbogacaniem ich o kolejne innowacyjne rozwiązania. Celem innowacji jest przede wszystkim ułatwianie klientom codziennego życia i zapewnianie im najlepszych z możliwych doświadczeń. Bank przywiązuje dużą wagę do kwestii potrzeb użytkowników kanałów elektronicznych. Zależy nam na tym, by aplikacje były spójne i by niezależnie od tego, z jakiego kanału w danym momencie klient korzysta, jego kontakt z Bankiem odbywał się w sposób wygodny i intuicyjny.

Coraz większa rola kanałów elektronicznych znajduje odzwierciedlenie w ich udziale w sprzedaży. W 1 półroczu 2017 roku za ich pośrednictwem wykonano 99% przelewów oraz założono 87% nowych lokat terminowych.

Kolejnym przykładem zastosowania innowacyjnej strategii Banku jest dynamiczny rozwój aplikacji smartshoppingowej goodie. W tym półroczu wprowadzono nowe funkcjonalności, rozwinięto bardzo mocny silnik rekomendacyjny, przetestowano liczne nowe komponenty (m.in. funkcjonalność rozpoznawania obrazu), a także współpracę z innymi start-upami i firmami z branży fin-tech.

Wysoka jakość obsługi i dostarczanie klientom wyróżniającego się rynkowo doświadczenia w kontaktach, niezależnie od kanału, jest od kilku lat strategicznym celem Banku. Jakość usług jest coraz częściej najważniejszym kryterium wyboru Banku oraz decyduje o lojalności klienta. Według badania TNS Zoom Finance za 4 kwartał 2016 roku Bank Millennium ma najwyższy wskaźnik rekomendacji NPS (34) wśród banków komercyjnych w Polsce.

W pierwszej połowie 2017 roku Bank został nagrodzony i doceniony przez niezależnych ekspertów, zarówno z punktu widzenia jakości obsługi jak i cech produktów. W tegorocznej edycji plebiscytu Złoty Bankier organizowanego przez Puls Biznesu i portal bankier.pl, Bank Millennium czterokrotnie stanął na podium. Bank zwyciężył w kategorii „Konto osobiste”, w której za najlepszy rachunek uznano Konto 360°, zajął drugie miejsce w kategorii „Kredyt hipoteczny”, trzecie w kategorii „Najwyższa jakość obsługi” oraz został wyróżniony za poziom bezpieczeństwa.

Aplikacja mobilna Banku Millennium zdobyła prestiżową nagrodę Mobile Trends Award w konkursie dla najlepszych projektów i rozwiązań mobilnych w 2016 roku, a platforma smartshoppingowa goodie zwyciężyła w kategorii „Projekt Roku 2016” w Konkursie Kongresu Gospodarki Elektronicznej, organizowanym przez Związek Banków Polskich.

III.2. Bankowość detaliczna

Bank Millennium oferuje uniwersalne usługi bankowe, wśród których bankowość detaliczna stanowi ważny i dynamicznie rozwijający się obszar działalności. Obejmuje on usługi dla klientów indywidualnych, zamożnych klientów indywidualnych (Prestige), Bankowość Prywatną oraz linię Biznes wyspecjalizowaną w obsłudze osób indywidualnych prowadzących działalność gospodarczą lub najmniejsze firmy. Klienci mieli dostęp do produktów i usług Banku za pośrednictwem sieci 360 placówek, bankowości internetowej i mobilnej, sieci bankomatów i bankowości telefonicznej. Bank konsekwentnie rozwija zdalne kanały dostępu, a jednocześnie poprawia efektywność i funkcjonalność placówek, dostosowując je do najnowszych tendencji rynkowych i demograficznych. Dzięki omnikanalowej organizacji sieci obsługi, klienci zyskują spójne doświadczenie w kontakcie z Bankiem oraz zarządzają swoimi środkami w wygodny i bezpieczny sposób.

Realizacja celów w zakresie akwizycji klientów jest zgodna z przyjętymi założeniami. Od początku roku liczba aktywnych klientów detalicznych wzrosła o 65 tys. i na koniec 1 półrocza 2017 roku wyniosła 1,56 mln. W tym samym czasie liczba klientów „internetowych” przekroczyła 1,06 mln, a klientów „mobilnych” 615 tys. rosnąc odpowiednio o 17% i 42% w stosunku rocznym.

Od początku bieżącego roku otwarto 167 tys. nowych rachunków bankowych. Największy udział w tej liczbie miało Konto 360°, które doskonale integruje innowacje technologiczne i procesowe wdrażane przez Bank oraz znakomicie wpisuje się w oczekiwania klientów. Dzięki temu jest ono jednym z najlepiej sprzedających się produktów bankowych na rynku. Ta atrakcyjność i popularność wśród klientów Konta 360° przełożyły się na wymierne wyniki i zbudowanie w ciągu 4 lat portfela blisko 760 tys. rachunków. Dobre wyniki akwizycji w 2 kwartale to także efekt uruchomienia w marcu programu rekomendacyjnego „Lubię to polecam”.

Na koniec 1 półrocza 2017 roku łączne środki klientów indywidualnych osiągnęły wartość 48,6 mld zł, rosnąc o 9,6% r/r. Motorem wzrostu było przede wszystkim zwiększenie wartości środków na rachunkach bieżących i oszczędnościowych o 28,4% r/r. Środki te stanowiły 62% wszystkich depozytów klientów segmentu detalicznego i ich udział wzrósł o 10 p.p. w ciągu roku. Warto zwrócić uwagę na dobre wyniki sprzedaży produktów inwestycyjnych. Na koniec czerwca 2017 roku łączna ich wartość wyniosła 8,2 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wzrosła o 21%. Ma to bezpośredni związek z poszukiwaniem przez klientów produktów o wyższej stopie zwrotu oraz dobrymi wynikami funduszy inwestycyjnych, w tym Millennium TFI.

W pierwszych dwóch kwartałach 2017 roku sprzedaż kredytów gotówkowych wyniosła 1,13 mld zł z czego 572 mln zł sprzedano tylko w 2 kwartale (2,6% kwartalnego wzrostu). Wartość nowych kredytów hipotecznych udzielonych w pierwszej połowie 2017 roku wyniosła 1,06 mld zł, rosnąc dynamicznie zwłaszcza w 2 kwartale (ich sprzedaż wyniosła 628 mln zł). Jest to przede wszystkim rezultat ożywienia efektywności własnych kanałów sprzedaży oraz wzrostu rynku. Na koniec 2 kwartału 2017 roku łączna wartość kredytów dla klientów indywidualnych osiągnęła wartość 33,4 mld zł brutto.

Bankowość internetowa i mobilna dla klientów indywidualnych

Pierwsza połowa roku przyniosła dalszy rozwój bankowości elektronicznej oraz wprowadzenie szeregu innowacji i udogodnień. W ramach rozwijania usług wspierających e-administrację, w styczniu 2017 roku Bank Millennium, jako jeden z pierwszych Banków, udostępnił możliwość zakładania Profilu Zaufanego przez serwis internetowy Millenet. Profil Zaufany umożliwia dostęp do usług administracji publicznej online przez 24 godziny na dobę. Ponieważ tożsamość klienta potwierdza Bank, do założenia profilu nie jest konieczna wizyta w urzędzie. Profil Zaufany, który pełni funkcję darmowego podpisu elektronicznego, pozwala na załatwianie spraw urzędowych w internetowych serwisach urzędów takich jak ePUAP-ie, PUE ZUS, CEIDG itd.

W pierwszej połowie 2017 roku w aplikacji mobilnej udostępniono również pożyczkę konsolidacyjną obejmującą nie tylko produkty kredytowe innych banków, ale też Banku Millennium, umożliwiającą pożyczanie dodatkowych środków. Rozwijanie procesów kredytowych zarówno w aplikacji mobilnej jak i w systemie internetowym Millenet przełożyło się na 37% udział kanałów elektronicznych w liczbie sprzedanych pożyczek gotówkowych w pierwszych dwóch kwartałach roku.

Zarówno w aplikacji mobilnej jak i systemie internetowym Millenet udostępniono również historię transakcji kont osobistych i kart płatniczych w nowej odsłonie. Wyróżnia ją możliwość dodawania załączników - zdjęć paragonów, opisów czy tagów, co upraszcza wyszukiwanie oraz identyfikację pożądaných operacji.

Od stycznia tego roku pasażerowie komunikacji miejskiej korzystający z aplikacji mobilnej Banku mogą wygodnie kupić bilet, skasować go i okazać do kontroli w telefonie. Kierowcy natomiast mogą w ten sposób kupić bilety parkingowe. Dzięki temu płacą za faktyczny czas parkowania bez konieczności płacenia z góry jak w parkometrze. Usługa jest realizowana we współpracy z firmą moBILET.

III.3. Bankowość Przedsiębiorstw

Bankowość Przedsiębiorstw Banku Millennium w sposób profesjonalny i kompleksowy obsługuje klientów o rocznych przychodach ze sprzedaży wynoszących powyżej 5 mln zł oraz instytucje i jednostki sektora publicznego. Bank skutecznie wzmacnia swoją pozycję na rynku przede wszystkim dzięki długofalowej i stabilnej współpracy z własnymi klientami, której fundamentem są wzajemne zaufanie, zaangażowanie i zrozumienie. Obsługa klientów Bankowości Przedsiębiorstw odbywa się za pośrednictwem profesjonalnego zespołu doradców i ekspertów produktowych oraz zaawansowanych kanałów komunikacji elektronicznej.

W pierwszej połowie 2017 roku sytuacja gospodarki i polskich przedsiębiorstw była dobra. Dane miesięczne sugerują, że przedsiębiorcy wzmożli aktywność inwestycyjną. Wsparciem dla dalszej poprawy kondycji dużych i średnich firm będzie skuteczne wykorzystywanie środków z nowej perspektywy unijnej i wysoka efektywność biznesu. W drugim kwartale 2017 roku dało się zaobserwować dalsze zwiększenie popytu na finansowanie.

Wartość brutto kredytów udzielonych firmom przez Bank Millennium wzrosła o 1,1 mld zł czyli o 7,8% rocznie. Źródłem tego trendu był przede wszystkim dalszy rozwój współpracy z istniejącą bazą klientów oraz rynek rosnący dzięki poprawie wskaźników makroekonomicznych. 30 czerwca 2017 roku portfel produktów kredytowych dla przedsiębiorstw, łącznie z leasingiem i faktoringiem, osiągnął wartość 15,4 mld zł. Portfel leasingowy wzrósł o 7,9% r/r osiągając poziom 5,5 mld zł. Wartość środków oddanych w leasing w 1 półroczu roku wyniosła 1,45 mld zł, co oznacza wzrost o 12,3% r/r. Obroty faktoringowe kontynuowały pozytywny trend i w 2 kwartale 2017 roku przekroczyły rekordowy poziom 4 mld zł, umożliwiając wzrost portfela o 16% r/r.

W odpowiedzi na potrzeby firm związane ze zwiększającą się wymianą handlową z Chinami, w czerwcu tego roku Bank udostępnił klientom korporacyjnym kompleksowy pakiet usług rozliczeniowych w juanach chińskich (yuan renminbi). W jego skład wchodzi: rachunek płatniczy, wymiana walutowa, przelewy zagraniczne oraz rozwiązania z zakresu finansowania handlu.

Kontynuując długoterminową strategię, zgodnie z którą Bank od lat wspiera polską przedsiębiorczość i stwarza możliwość finansowania również klientów, którzy mogą mieć utrudniony dostęp do kredytów, Bank Millennium podpisał w czerwcu 2017 roku kolejną umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Dzięki niej zaoferuje przedsiębiorcom gwarancje na zabezpieczenie kredytów inwestycyjnych w złotych, przeznaczonych m.in. na przedsięwzięcia innowacyjne. Gwarancje udzielane będą w ramach Programu Operacyjnego „Inteligentny Rozwój”.

Bank włącza się również do dyskusji nad rozwojem innowacyjności w Polsce. Dostrzegając różnice w potencjale poszczególnych województw, prowadzi badania polskiej gospodarki w ujęciu regionalnym. Opublikowany w maju raport „Indeks Millennium - Potencjał Innowacyjności Regionów 2017” wskazuje na rozwój innowacyjności województw idący w ślad za wzrostem innowacyjności polskiej gospodarki. Rozszerzona edycja raportu, obejmująca między innymi czynniki kształtujące osiągnięcia poszczególnych sektorów gospodarki, zostanie opublikowana jesienią tego roku.

Bankowość elektroniczna dla firm

W pierwszym półroczu 2017 roku Bank Millennium kontynuował prace nad doskonaleniem systemu bankowości elektronicznej Millenet dla Przedsiębiorstw, czego wynikiem było wprowadzenie szeregu funkcjonalności ułatwiających firmom zarządzanie finansami. Jedną z nowości było wprowadzenie możliwości automatycznego tworzenia raportów JPK_WB (Jednolity Plik Kontrolny) w formacie wymaganym przez Ministerstwo Finansów. Nowa usługa znacząco ułatwia życie przedsiębiorcom zobowiązanym do dostarczania organom kontroli skarbowej plików w tym konkretnym formacie. Oprócz tego wprowadzono możliwość realizacji przelewów natychmiastowych do ZUS, urzędów skarbowych i celnych.

Zmodernizowano również moduł zarządzania kartami płatniczymi. Wprowadzono sterowanie ustawieniami płatności poza terenem Unii Europejskiej i zarządzanie ustawieniami płatności zbliżeniowych (w tym limitami transakcyjnymi). Rozszerzono funkcjonalności Elektronicznej Wypłaty Gotówkowej (ECW), dzięki czemu można teraz zlecać ECW nie tylko w złotówkach, lecz również w kilku wybranych walutach obcych. Oprócz tego zrezygnowano z obowiązku podawania danych adresowych odbiorcy gotówki.

Konsekwentne udoskonalanie serwisu internetowego Millenet dla przedsiębiorstw przekłada się w prosty sposób na wzrost liczby użytkowników oraz częstość korzystania z jego funkcji. Przykładowo w drugim kwartale 2017 roku liczba przelewów zagranicznych w systemie Millenet wzrosła o 23% w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE BANKU MILLENNIUM

Grupa Banku Millennium przywiązuje szczególną rolę do zarządzania ryzykiem, które jest istotnym elementem strategii rozwoju Grupy. W celu zapewnienia efektywnego zarządzania oraz spójnej polityki w zakresie ryzyka, w Grupie wdrożony został kompleksowy model zarządzania ryzykiem, w którym zintegrowane zostały wszystkie typy ryzyka, stanowiące główne obszary zagrożenia dla działalności Grupy, tj. ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności oraz operacyjne.

W ciągu I półrocza 2017 roku Grupa Banku Millennium wdrożyła szereg inicjatyw w celu doskonalenia funkcji zarządzania ryzykiem, które zostały przedstawione bardziej szczegółowo w Skróconym Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 r.

IV.1. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałowe w Grupie składa się z następujących podprocesów:

- zarządzanie adekwatnością kapitałową
- alokacja kapitału

W obszarze adekwatności kapitałowej, głównym celem Grupy jest bezwarunkowe spełnienie wymogów zdefiniowanych regulacjami zewnętrznymi (celem zapewnienia adekwatności kapitałowej wymaganej przez regulatora).

Jednocześnie w tym obszarze zdefiniowane zostały wymierne, długookresowe cele, które są jednocześnie limitami kapitałowymi. Są to: wskaźnik kapitałowy, wskaźnik kapitału podstawowego CET 1, bufor kapitału ekonomicznego oraz odpowiednie wskaźniki wyliczone w warunkach skrajnych. Definicja celów/limitów kapitałowych uwzględnia rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego, Europejskiego Banku Centralnego i Banku Portugalii (Organy Nadzoru).

Ryzyko kapitałowe wyrażone powyższymi wskaźnikami, jest przedmiotem regularnego pomiaru i monitoringu. W odniesieniu do wszystkich docelowych wartości kapitału ustalono pewne minimalne zakresy tych wartości. Wskaźniki kapitałowe w danym przedziale determinują konieczność podjęcia odpowiednich decyzji lub działań zarządczych. Regularny monitoring ryzyka kapitałowego opiera się na klasyfikacji wskaźników kapitałowych do odpowiednich przedziałów, a następnie przeprowadza się ocenę trendów i czynników mających wpływ na poziom adekwatności kapitałowej.

Równoległe z procesem zarządzania adekwatnością kapitałową realizowany jest również proces alokacji kapitału. Proces ten obejmuje pomiar ryzyka (kapitał wewnętrzny/ekonomiczny), ustalanie limitów ryzyka, obliczanie miar efektywności skorygowanych ryzykiem z uwzględnieniem kosztów kapitału i alokacji kapitału.

W I połowie 2017 roku wszystkie cele kapitałowe zostały osiągnięte. Dotyczy to zrealizowanych wskaźników kapitałowych, uwzględniając nałożony przez KNF dodatkowy indywidualny bufor kapitałowy związany z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, jak i bufor zabezpieczający kapitału obowiązujący wszystkie banki. Grupa realizuje także cele kapitałowe wyliczone dla warunków skrajnych. Adekwatność kapitałowa Grupy jest zadawalająca i zapewnia trwałą i niezakłócony rozwój działalności bankowej.

W ramach zarządzania kapitałem realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie celów/limitów kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Wymogi w zakresie funduszy własnych

Zgodnie z Rozporządzeniem dot. Wymogów kapitałowych (CRR), Grupa zobowiązana jest do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych. Jednocześnie istnieją jeszcze inne regulacje (w tym na przykład Prawo Bankowe), stąd w odniesieniu do wyliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych istnieją szczegółowe rozwiązania dotyczące interpretacji postanowień CRR w odniesieniu do banków polskich, zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF).

Grupa zakłada utrzymanie wymogów w zakresie funduszy własnych na poziomie wyższym niż minimum określone prawem. W oparciu o powyższe założenie, a także wytyczne i zalecenia Organów Nadzoru, Grupa określiła swoje cele/limity w zakresie kapitału.

Grupa realizuje projekt stopniowego wdrażania metody wewnętrznych ratingów do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych na ryzyko kredytowe (IRB) oraz uzyskania odnośnych decyzji władz nadzorczych w tej kwestii.

Grupa otrzymała na koniec 2012 roku zezwolenie Organów Nadzoru na stosowanie zaawansowanej metody IRB w odniesieniu do dwóch portfeli kredytowych: portfel kredytów dla klientów indywidualnych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkaniowych (RRE) oraz kwalifikowanych, detalicznych kredytów rewalwingowych (QRRE). Decyzja dotycząca stosowania IRB zawierała w swojej treści ograniczenie (tzw. „floor regulacyjny”), zgodnie z którym minimalny poziom wymogów w zakresie funduszy własnych musi być utrzymany na poziomie nie niższym niż 80% odnośnych wymogów kapitałowych wyliczonych metodą standardową. Na koniec roku 2014, Organy Nadzorcze złagodziły to ograniczenie (floor regulacyjny), co oznacza, że wymogi w zakresie funduszy własnych dla portfeli objętych decyzją IRB (RRE oraz QRRE) muszą być utrzymane na poziomie nie niższym niż 70% wymogów kapitałowych wyliczonych metodą standardową.

Grupa kontynuowała prace, których celem było dalsze doskonalenie stosowanych systemów ratingowych odnośnie zatwierdzonych portfeli oraz uzyskanie zgody na stosowanie metody IRB w stosunku do pozostałych portfeli kredytowych w ramach planu stopniowego wdrożenia.

Bufory kapitałowe

W procesie zarządzania kapitałowego Grupa uważa za niezbędne spełnienie określonych zaleceń i oczekiwań Organów Nadzoru co do współczynników kapitałowych:

- Minimalny oczekiwany przez KNF poziom bazowy dla polskich banków: łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) 12% i współczynnika Tier 1: 9%;
- Bufor zabezpieczający - w wysokości 1,25 p.p. sumy aktywów ważonych ryzykiem dla wszystkich banków polskich, obowiązujący od początku 2016 roku;
- Dodatkowy bufor kapitałowy w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych (Bufor BION) - na poziomie 3,09 p.p. (Bank) i 3,05 p.p. (Grupa), który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 2,32 p.p. dla Banku i 2,29 p.p. dla Grupy) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada 1,73 p.p. dla Banku i 1,71 p.p. dla Grupy). Zalecenia te zostały wydane w październiku i grudniu 2016 roku i zastąpiły poprzednie tego rodzaju zalecenie wydane w 2015 roku;
- Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym - w wysokości 0,25 p.p. sumy aktywów ważonych ryzykiem, będący konsekwencją zidentyfikowania Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym. Decyzja ta została wydana w październiku 2016 r.

W następstwie powyższych decyzji, zaleceń i oczekiwań, Grupa powinna utrzymywać według stanu na 30.06.2017 r. następujące poziomy minimalne współczynników kapitałowych:

- Współczynnik kapitału Tier 1 (T1) = $9+1,25+2,29+0,25 = 12,79\%$ (wielkość dla Banku to 12,82%)
- Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) = $12+1,25+3,05+0,25 = 16,55\%$ (dla Banku 16,59%).

Zarówno Grupa jak i Bank spełniają nowe regulacyjne limity kapitałowe. Łączny współczynnik kapitałowy ukształtował się na poziomie 18,05% (dla Grupy) oraz 17,82% (dla Banku), podczas gdy współczynnik kapitału Tier1 1 odpowiednio 18,01% i 17,78%. Wypłacalność Grupy jest oceniana jako satysfakcjonująca, zarówno w obszarze ekonomicznej, jak i regulacyjnej adekwatności kapitałowej.

Fundusze własne składają się głównie z wysokiej jakości kapitału podstawowego (Common Equity Tier1). Wyliczając wymogi kapitałowe, Grupa używa metody wewnętrznych ratingów (IRB) dla obliczenia wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe dla detalicznych kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych oraz kredytowych ekspozycji odnawialnych. Grupa kontynuuje działania mające na celu uzyskanie zgody Organów Nadzoru na stosowanie metody IRB dla pozostałych kredytów detalicznych oraz kredytów dla przedsiębiorstw. Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe i operacyjne są wyliczane zgodnie z metodami standardowymi.

Bank otrzymał w lipcu 2017 r. zezwolenie Organów Nadzoru (Europejski Bank Centralny we Współpracy z KNF) na zastosowanie istotnych zmian w stosowanych modelach IRB (modele LGD) i zniesienie ograniczenia nadzorczego („Supervisory Floor”) ¹. Decyzja ta wywiera pozytywny wpływ na adekwatność kapitałową - wstępne szacunki wskazują wzrost wskaźników kapitałowych o ok. 2,9 p.p. od lipca 2017 roku. Z drugiej strony, Bank spodziewa się zmiany Bufora BION przez KNF w 4-tym kwartale, co może spowodować zmianę wymaganego minimum wskaźników kapitałowych.

¹ wymogi w zakresie funduszy własnych dla portfeli objętych decyzją IRB (portfele RRE oraz QRRE) musiały być utrzymane na poziomie nie niższym niż 70% wymogów kapitałowych wyliczonych metodą standardową

Wymogi i wskaźniki w zakresie funduszy własnych Grupy i Banku na 30 czerwca 2017 roku i rok wcześniej zostały zaprezentowane w poniższej tabeli:

Grupa Banku Millennium - adekwatność kapitałowa	30.06.2017	30.06.2016
(mln zł)	IRB z floorem regulacyjnym ¹⁾	IRB z floorem regulacyjnym ¹⁾
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) dla Grupy	36 978,8	37 244,8
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) dla Banku	36 382,9	36 752,8
Wymogi dla funduszy własnych, Grupa	2 958,3	2 979,6
Wymogi dla funduszy własnych, Bank	2 910,6	2 940,2
Fundusze własne, Grupa	6 674,4	6 426,4
Fundusze własne, Bank	6 484,9	6 297,0
Wskaźnik kapitałowy, Grupa (TCR)	18,05%	17,25%
Wskaźnik kapitałowy, Bank (TCR)	17,82%	17,13%
Wskaźnik kapitału podstawowego CET 1, Grupa ²⁾	18,01%	16,92%
Wskaźnik kapitału podstawowego CET 1, Bank ²⁾	17,78%	16,80%

1) Aktywa ważone ryzykiem i wymogi dla funduszy własnych są liczone przy 70% dolnym limicie regulacyjnym określonym w drugiej decyzji IRB z 2014 r.

2) Wskaźnik kapitału podstawowego CET 1 jest równy wskaźnikowi kapitału CET 1

Kapitał wewnętrzny

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, kapitał wewnętrzny (łącznie miara ryzyka w działalności) musi być w pełni pokryty (zabezpieczony) zasobami finansowymi dostarczonymi przez właścicieli (funduszami własnymi). Wymóg ten został uwzględniony w docelowych wielkościach celów kapitałowych Grupy - buforze kapitału ekonomicznego oraz buforze kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych. Te wielkości docelowe zostały określone przez Grupę na poziomie znacznie wyższym niż regulacyjne minimum.

Grupa zdefiniowała proces wyliczania kapitału wewnętrznego (ekonomicznego). Kategoria ta jest zdefiniowana jako szacunkowa kwota wymagana do pokrycia wszelkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy oraz zmian w otoczeniu ekonomicznym z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka w przyszłości. Kapitał wewnętrzny uwzględnia dywersyfikację/korelację pomiędzy różnymi rodzajami ryzyka tzn. założenie, że łączna strata wynikająca z ryzyka jest niższa niż szacowana suma strat wynikających z materializacji różnych rodzajów ryzyka (materializacja ryzyka w formie straty nie jest całkowicie skorelowana).

Z technicznego punktu widzenia, kapitał ekonomiczny jest zdefiniowany jako kwota kapitału konieczna celem pokrycia wszystkich przyszłych, a nieprzewidywanych strat ekonomicznych, które mogą się zmaterializować w określonym przedziale czasowym w przyszłości, oszacowanych z określonym prawdopodobieństwem, bez zagrożenia interesów/bezpieczeństwa depozytariuszy/wierzycieli Grupy. Do szacowania kapitału wewnętrznego/ekonomicznego wykorzystuje się również wyniki stres testów.

W I połowie 2017 roku, oba buforze kapitału ekonomicznego zostały spełnione z nadwyżką. Adekwatność kapitału ekonomicznego - określająca stopień pokrycia kapitału wewnętrznego funduszami własnymi - została uznana za zadawalającą

Kapitał wewnętrzny jest wykorzystywany nie tylko jako miara utrzymania adekwatności kapitałowej. Jak stwierdzono wcześniej, w grupie realizowany jest proces alokacji kapitału w oparciu o kapitał wewnętrzny. Umożliwia to wyliczenie miar efektywności z uwzględnieniem ryzyka, definiowanie limitów na ryzyko, alokację i re-alokację kapitału wewnętrznego pomiędzy portfelami i liniami biznesowymi oraz, w przyszłości kapitał wewnętrzny będzie wykorzystywany także w innych celach.

Polityka w zakresie dywidendy

Celem grupy jest posiadanie silnej bazy kapitałowej zapewniającej solidne wsparcie rozwoju biznesu, służącej jako bufor chroniący przed ewentualnym pogorszeniem się sytuacji makroekonomicznej oraz amortyzującej ewentualne negatywne zmiany w otoczeniu regulacyjnym. W normalnej sytuacji, zakładając brak sytuacji stresowych, Grupa nie planuje dalszego podnoszenia funduszy własnych poprzez nową emisję akcji. Fundusze własne będą podnoszone w wyniku wewnętrznego procesu generowania kapitału (zatrzymanie zysków).

Zgodnie z przyjętą polityką, Bank zakłada wskaźnik wypłaty dywidendy w przedziale między 35% a 50% zysku netto, w zależności od wytycznych lub zaleceń władz nadzorczych. W związku z powyższym, Bank włączył całość zysku netto za 2016 rok do funduszy własnych.

IV.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niepewność odnośnie wywiązania się przez klienta z zawartych z Grupą umów z zakresu jego finansowania, czyli spłaty w określonym czasie kapitału i odsetek, co może spowodować stratę finansową Grupy.

Ryzyko kredytowe jest najbardziej istotnym typem ryzyka ponoszonym przez Grupę Banku Millennium. Podstawowy wskaźnik jakości portfela kredytowego - udział kredytów z utratą wartości (zagrożonych) w kredytach ogółem (liczony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości) - jest stabilny. W ciągu ostatnich 12 miesięcy wskaźnik ten obniżył się nieznacznie z poziomu 4,57% wg stanu na koniec czerwca 2016 roku do poziomu 4,54% na koniec czerwca 2017 r. Oznacza to, że wskaźnik kredytów zagrożonych w Grupie Banku Millennium utrzymuje się ciągle na poziomie znacznie niższym niż wskaźnik dla całego rynku, który na koniec maja 2017 r. wyniósł 6,9%.

W ciągu 1 poł. 2017 roku wartość kredytów z utratą wartości wzrosła o 33,5 mln zł, co przy wzroście całego portfela (o 384,4, mln zł) w omawianym okresie dało w konsekwencji nieznaczny wzrost wskaźnika kredytów z utratą wartości do wspomnianego poziomu 4,54% w porównaniu do grudnia 2016 roku (4,50%).

Sytuację Grupy Banku Millennium w zakresie jakości portfela kredytowego pokazują następujące wielkości:

Główne wskaźniki jakości kredytów	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2016
Kredyty zagrożone ogółem (mln zł)	2 213,0	2 179,5	2 210,4
Kredyty niespłacone ponad 90 dni (mln zł)	1 387,1	1 273,3	1 264,3
Kredyty zagrożone/kredyty ogółem	4,54%	4,50%	4,57%
Kredyty niespłacone (>90 dni)/kredyty ogółem	2,84%	2,63%	2,61%
Rezerwy ogółem*/kredyty zagrożone	65,7%	62,6%	64,2%
Rezerwy ogółem*/kredyty niespłacone (>90 dni)	104,8%	107,2%	112,3%

(*) w tym IBNR

Portfel kredytów hipotecznych utrzymuje w miarę stabilną i dobrą jakość, choć wskaźnik należności z utratą wartości wzrósł z poziomu 2,24% na koniec czerwca 2016 roku do poziomu 2,60% obecnie, co jest spowodowane głównie naturalnym procesem „starzenia” się portfela oraz określoną sytuacją wokół kredytów hipotecznych udzielonych w CHF. Wskaźnik należności z utratą wartości dla kredytów hipotecznych w CHF na koniec czerwca 2017 r. wyniósł 3,2% w porównaniu do 2,6% na 30.06.2016r., po części wskutek kurczącego się portfela, co jest poziomem niższym niż średnia wartość dla całego systemu bankowego w Polsce.

W tym samym okresie należy odnotować znaczną poprawę jakości portfela dla przedsiębiorstw: wskaźnik należności z utratą wartości dla tego portfela spadł z poziomu 6,2% na 30.06.2016r do poziomu 4,3%. Przy czym znacząca poprawa nastąpiła w części dotyczącej portfela kredytowego i faktoringowego (spadek z poziomu 7,2% na 30.06.2016r do 4,3% na 30.06.2017r.)

Wskaźnik kredytów przeterminowanych ponad 90 dni pozostawał w minionym półroczu na stabilnym poziomie: 2,6-2,8%. Warto zwrócić uwagę, że poziomy wskaźników kredytów przeterminowanych ponad 90 dni pozostają dla Grupy Banku Millennium na poziomach znacznie niższych, niż odpowiednie wskaźniki kredytów zagrożonych dla poszczególnych segmentów. Świadczy to o ostrożnym podejściu do klasyfikacji kredytów objętych utratą wartości (Bank stosuje wiele innych, niż tylko fakt przeterminowania spłat, przestaniek utraty wartości kredytów). Wielkości wskaźników kredytów przeterminowanych ponad 90 dni dla poszczególnych portfeli kredytowych (hipotecznych, innych detalicznych z mikrobiznesem oraz przedsiębiorstw) wyniosły na dzień 30 czerwca 2017 roku odpowiednio 1,25%, 8,8% oraz 2,9%.

W 1-szym półroczu 2017 roku wskaźnik utworzonych rezerw w stosunku do średniego stanu kredytów netto (tzw. koszt ryzyka) wyniósł 52 punktów bazowych i był wyższy niż w 1-szym półroczu 2016 roku (45 bp), ale pozostaje w przedziale przewidzianym na cały 2017 rok. Poziom pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych utratą wartości w czerwcu 2017 r. wyniósł 65,7% i był wyższy od poziomu w grudniu 2016 r. (62,6%) i czerwcu 2016 r. (64,2%).

Wskaźnik pokrycia rezerwami kredytów niespłaconych (ponad 90 dni) spadł na koniec czerwca 2017 roku o 7,5 pkt % w porównaniu z końcem czerwca 2016 roku, ale mimo to osiągnął relatywnie wysoki poziom 104,8%.

Portfel kredytowy Grupy Banku Millennium jest dobrze zdywersyfikowany, zarówno z punktu widzenia wielkości ekspozycji pojedynczej transakcji jak i zaangażowania w poszczególne branże przemysłu i usług. Koncentracja ryzyka kredytowego w 20-tu największych klientów (rozumianych jako grupy firm powiązanych ekonomicznie i finansowo) pozostaje ciągle na niskim poziomie 6,0% całości portfela kredytowego Grupy (wzrost w porównaniu do końca czerwca 2016 r. o 0,9 pkt %).

Struktura branżowa portfela przedsiębiorstw w ciągu roku nie uległa istotnym zmianom, choć warto zwrócić uwagę na dalszy spadek udziału budownictwa wraz z obsługą nieruchomości (z 11,9% do 11,2%), które w ostatnim okresie charakteryzowało się podwyższonym poziomem ryzyka oraz spadek transportu i gospodarki magazynowej z 16% do 14,8%. Z drugiej strony wzrósł udział przetwórstwa przemysłowego. Jednak ze względu na duże zróżnicowanie tego sektora (na różnorodne pod-sektory, firmy i produkty), wzrost jego udziału nie wiąże się ze zwiększoną koncentracją ryzyka dla portfela przedsiębiorstw Grupy.

Udział poszczególnych branż w portfelu kredytów dla przedsiębiorstw Grupy Banku Millennium na dzień 30 czerwca 2017 i 30 czerwca 2016 roku przedstawiono w tabeli poniżej:

Grupa	Sektor	30.06.2017		30.06.2016	
		Ekspozycja bilansowa brutto (mln zł)	% udział całego portfela	Ekspozycja bilansowa brutto (mln zł)	% udział całego portfela
A	Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	92,9	0,6%	91,8	0,6%
B	Górnictwo i kopalnictwo	83,2	0,5%	171,2	1,2%
C	Przetwórstwo przemysłowe	4.491,4	29,2%	3 892,2	27,3%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz i wodę	92,6	0,6%	120,3	0,8%
E	Dostawy wody, ścieki i odpady	90,6	0,6%	107,5	0,8%
F	Budownictwo*	982,4	6,4%	1 036,2	7,3%
G	Handel i naprawy	3.964,5	25,8%	3 703,9	26,0%
H	Transport i gosp. magazynowa	2.271,1	14,8%	2 280,5	16,0%
I	Hotele i restauracje	154,3	1,0%	157,4	1,1%
J	Informacja i komunikacja	592,2	3,9%	472,1	3,3%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	182,1	1,2%	70,3	0,5%
L	Obsługa nieruchomości*	746,1	4,8%	660,8	4,6%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	395,3	2,6%	303,6	2,1%
O	Administracja publiczna	278,8	1,8%	344,9	2,4%
P	Edukacja	40,1	0,3%	47,4	0,3%
Q	Opieka zdrowotna	165,4	1,1%	160,2	1,1%
R	Kultura, rekreacja i rozrywka	25,4	0,2%	22,9	0,2%
N+S	Usługi pozostałe	721,4	4,7%	617,6	4,3%
	Razem	15.370,0	100,0%	14 260,7	100,0%

(*) sektory te zawierają m.in. finansowanie projektów developerskich

IV.3. Pozostałe ryzyka

Opis pozostałych ryzyk, w tym rynkowego, płynnościowego i operacyjnego, znajduje się w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym, Rozdział 5 „Zmiany w procesie zarządzania ryzykiem”

V. WAŻNE WYDARZENIA W OBSZARZE ŁADU KORPORACYJNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO BIZNESU

V.1. Walnego Zgromadzenie Banku Millennium

W dniu 31 marca 2017 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Millennium. W obradach uczestniczyło 198 Akcjonariuszy reprezentujących 77,99% udziału w kapitale zakładowym Banku, w tym BCP (50,10% kapitału akcyjnego), Nationale-Nederlanden OFE (9,48% kapitału akcyjnego) i Aviva OFE (5,44% kapitału akcyjnego). Zgodnie z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz propozycją Zarządu Banku, Walne Zgromadzenie jednogłośnie postanowiło zatrzymać cały zysk wypracowany w roku 2016 w kapitale rezerwowym Banku.

Przed Walnym Zgromadzeniem Banku Millennium jeden z Członków Rady Nadzorczej David H. Klingensmith złożył rezygnację z pełnionej funkcji, a Walne Zgromadzenie Banku zdecydowało obniżyć liczbę członków Rady Nadzorczej z 12 do 11 osób.

V.2. Odpowiedzialny biznes i działalność na rzecz społeczeństwa

W 2017 roku raport „Społeczna odpowiedzialność biznesu” po raz pierwszy został opublikowany wraz z raportem finansowym Banku Millennium za 2016 rok. Raport ten jest dostępny elektronicznie, po polsku i po angielsku, pod adresem <http://raportroczny.bankmillennium.pl/2016/pl/>. Zakres raportu społecznego oraz jego struktura spełniają kryteria określone przez Global Reporting Initiative Sustainability Guidelines (GRI G4). Raport definiuje kluczowe aspekty wpływu Banku na trwały rozwój gospodarczy, społeczny czy w zakresie środowiska w odniesieniu do kluczowych grup interesariuszy: klientów, pracowników, akcjonariuszy, partnerów biznesowych, społeczeństwa i środowiska naturalnego.

Jakość, transparentność i szybkość raportowania aktywności CSR były jednym z istotnych argumentów uznania Banku Millennium za **Najlepszy Bank w Europie Środkowo-Wschodniej w kategorii Biznes społecznie odpowiedzialny** przez międzynarodowy magazyn branży finansowej Euromoney. W tej kategorii przyznano tylko jedną nagrodę. Euromoney podczas prezentacji laureatów w Londynie podkreślił, że jest to wyróżnienie za różnorodność realizowanych programów, przede wszystkim innowacyjne podejście do klientów sprawiające, że korzystanie z usług Banku Millennium jest jeszcze prostsze, ale także za transparentny sposób prezentowania działań CSR. Decyzje o przyznaniu nagrody podejmowane są przez komisję złożoną z doświadczonych redaktorów, dziennikarzy i zespół badawczy po otrzymaniu szczegółowych informacji od uczestników rynku oraz obszernych, całorocznych badań nad rynkami bankowymi i kapitałowymi w regionach. Nagrody Euromoney obejmują kilkanaście kategorii, w których oceniane są najlepsze banki z blisko stu krajów.

W dniu 6 czerwca 2017 roku Bank Millennium podpisał deklarację na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju przyjętych przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Inicjatorem stworzenia koalicji biznesu, administracji państwowej i organizacji pozarządowych na rzecz zrównoważonego rozwoju w Polsce było Ministerstwo Rozwoju RP. Bank Millennium od lat inicjuje działania realizujące Cele Zrównoważonego Rozwoju w skali ogólnopolskiej i na poziomie lokalnym. Przykładem jest opracowany i realizowany przez Fundację Banku Millennium ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli „Finansowy Elementarz”. W ramach tego autorskiego cyklu wyjaśniano przedszkolakom podstawowe pojęcia z dziedziny finansów. W pierwszej edycji programu przeprowadzono ponad 240 warsztatów w 70 przedszkolach w całej Polsce. „Finansowy Elementarz” realizowany jest przez pracowników Banku we współpracy z organizacją pozarządową. Wolontariusze Banku Millennium angażują się również w edukację finansową gimnazjalistów. Od 2014 roku blisko 40 pracowników Banku, przeprowadziło ponad 200 lekcji w szkołach ponadpodstawowych w 9 województwach.

W pierwszej połowie 2017 roku Bank Millennium został również wyróżniony w Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2017 - zestawieniu największych polskich firm ocenianych pod kątem jakości zarządzania społeczną odpowiedzialnością biznesu.

W tym samym czasie Bank Millennium został nagrodzony po raz trzeci Srebrnym Listkiem CSR - wyróżnieniem dla firm prowadzących biznes w sposób odpowiedzialny społecznie. Zestawienie zostało przygotowane przez tygodnik Polityka i firmę doradczą Deloitte.

Ważnym potwierdzeniem wysokich standardów w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu oraz relacji inwestorskich jest niezmienna obecność Banku Millennium w składzie RESPECT indeks Giełdy Papierów Wartościowych, grupującym spółki wyróżniające się w obszarze społecznej odpowiedzialności.

VI. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

VI.1. Prezentacja sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej Banku Millennium w sprawozdaniu finansowym

Zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą, skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 r. i dane porównywalne oraz skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 r. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy. Niniejsze Półroczne Sprawozdanie Zarządu z Działalności Grupy Banku Millennium zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej (w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń).

VI.2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 r. oraz skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Millennium S.A. za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2017 r., - został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu, spełnili warunki niezbędne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
24.07.2017	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu
24.07.2017	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu
24.07.2017	Wojciech Haase	Członek Zarządu
24.07.2017	Andrzej Gliński	Członek Zarządu
24.07.2017	Maria Jose Campos	Członek Zarządu
24.07.2017	Wojciech Rybak	Członek Zarządu